

Obr. 2. Bouzov, k. ú. Blažov. Měděná sekera z časného eneolitu. Foto P. Rozsívál.
Fig. 2. Bouzov, Blažov cadastral area. Copper axe from Early Eneolithic. Photo by P. Rozsívál.

Summary

Bouzov (Blažov cadastral area, Olomouc District), “Na Nivách”. In 2020, the Regional Museum in Olomouc acquired a copper axe datable to the Early Eneolithic (Fig. 2) to add to its collections.

Lukáš Hlubek

Brno (k. ú. Ponava, okr. Brno-město)

Ul. Štefánikova, č. p. 30, ul. Rybníček, č. p. 1, parc. č. 459.

Kultura se šňůrovou keramikou. Pohřebiště/hřbitov. Plošný odkryv. Záchraný výzkum. Uložení nálezu: dočasně Archaia Brno z. ú.

Lokalizace: WGS-84 – 49.2106228N, 16.6031878E; 49.2108697N, 16.6030672E; 49.2107944N, 16.6027572E; 49.2105597N, 16.6028994E

Na přelomu února a března roku 2020 byl v Brně na nároží Štefánikovy ulice a Rybníčku (městská část Brno – Královo Pole), v rámci výstavby nového polyfunkčního domu, prováděn záchraný archeologický výzkum. Stavbě, jejímž investorem bylo Město Brno, předcházela demolice stávajícího patrového domu z 60.–70. let 19. století. Přestože téměř celý půdorys demolovaného objektu byl až na malý dvorek podsklepen, podařilo se na dochovaných zbytcích terénu a pod podlahami sklepů odhalit, s ohledem na rozsah zkoumané plochy poměrně intenzivní, doklady osídlení.

Nejbližší okolí stavby nebylo ve středověku a raném novověku osídleno a zdejší pozemky, přiléhající k historické komunikaci spojující město Brno s Královým polem (dnešní Staňkova ulice), náležely k zemědělskému zázemí města. Teprve na počátku 19. století bylo bezprostředně na sever odtud postaveno c. k. dělostřelecké skladiště. Na jeho místě později vznikla dnes již zdemolovaná dělostřelecká kasárna. Ve stejné době také začaly západním směrem (okolí dnešních ulic Botanická, Dřevařská, Šumavská a Kotlářská) vznikat v souvislosti s počínajícím stavebním boomem četné cihelny. I když prozatím nebyl z nejbližšího okolí znám žádný doklad pravěkého osídlení, dalo se toto, vzhledem k příhodně orientované poloze na sprašové návějí mírně se sklánějící na východ k vodoteči Ponávky, předpokládat.

V okolí stavby se v pozdní době kamenné nacházelo dosud neznámé pohřebiště kultury se šňůrovou keramikou, ze kterého se podařilo výzkumem odhalit jeden, mladší výstavbou značně porušený, hrob s kostrovým pohřbem, zachycený ve stěně stavební jámy (obr. 3). Skelet muže, stáří 16–17 let, byl uložen do obdélné jámy se zaoblenými rohy a zasypán byl tmavou hnědou plastickou hlínou. V půdoryse dosahovala hrobová jáma rozměrů 2,30 × >1,20 m a její dno se nacházelo 217,85 m n. m., 2,35 m od povrchu bývalého dvorku. Míra původního zahloubení se mohla pohybovat kolem 1,4 až 1,5 m. Zemřelý byl na dně hrobu uložen ve skrčené poloze na boku. Orientace hlavou

k ZSZ a obličejem k jihu byla určena pouze na základě několika dochovaných kostí. V severozápadním rohu hrobové jámy, pravděpodobně za hlavou zemřelého, se z původně asi bohatšího inventáře dochovala část misky schönfeldského typu a džbánek s kamennou broušenou sekerkou.

Obr. 3. Brno-Ponava. Hrobová jáma kultury se šňůrovou keramikou zachycená ve stěně stavební jámy. Foto V. Kolařík.

Fig. 3. Brno-Ponava. Corded Ware culture grave pit documented in the profile of the site (construction) pit. Photo by V. Kolařík.

Literatura

Kolařík, V. 2020: Brno, Štefánikova 30 - polyfunkční dům. Rkp. nálezevých zpráv č. j. 03/2020. Uloženo: archiv Archaia Brno z. ú.

Summary

Brno (Ponava cadastral area, Brno-City District), the corner of Štefánikova and Rybníček streets. A rescue excavation was carried out in Brno during the construction of a new multi-purpose building. The excavation revealed an inhumation burial of a man from the Corded Ware culture (Fig. 3), which was probably part of a more extensive, as yet unknown, cemetery.

Václav Kolařík, Lenka Sedláčková, Antonín Zůbek

Brno (k. ú. Slatina, okr. Brno-město)

Stránská skála III; „Na Slatinsku“.

Kultura nálevkovitých pohárů. Sídliště, areál těžby.

Mikrosondáž/vzorkovací sondáž. Badatelský výzkum.

Uložení nálezu: Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.

Lokalizace: WGS-84 – 49.1870131N, 16.6816311E

V roce 2020 pokračoval další etapou systematický průzkum exploatačně-dílenského areálu na Stránské skále (SS). Na rozdíl od předchozí sezóny, kdy se výzkum soustředil na polohu SS IV (Bartík, Škrdla 2020), byla věnována pozornost poloze SS III, situované v JV části lokality. V tomto prostoru je předpokládána jak samotná pravěká exploatace rohovců, tak se zde prokazatelně rozprostíralo sídliště osídlené v mladém neolitu až starším eneolitu, které vykazuje nebývalé rozsáhlé známky dílenských aktivit spojených se štipáním místních rohovců. V letech 2017–2018 zde bylo provedeno několik zjišťovacích sond, při kterých byl nově objeven rozsáhlý objekt kultury nálevkovitých pohárů a revidně prozkoumána část hlínku kultury s moravskou malovanou